

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-115-26

UDER100

deregulacja

Pan Włodzimierz CZARZASTY
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności.

Projekt ma charakter deregulacyjny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Cyfryzacji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ewidencji ludności

Art. 1. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2026 r. poz. 384) art. 49a otrzymuje brzmienie:

„Art. 49a. 1. Podmiotom, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, 17, 18 i 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej, firmom inwestycyjnym, o których mowa w art. 3 pkt 33 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.¹⁾), towarzystwom funduszy inwestycyjnych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 60, 176, 484, 644 i 846) lub krajowym zakładom ubezpieczeń oraz zagranicznym zakładom ubezpieczeń mającym siedziby w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1526 oraz z 2026 r. poz. 176, 644 i 846), w tym wykonującym tę działalność poprzez oddziały i główne oddziały, udostępnia się odpłatnie z rejestru PESEL dane o seriach, numerach i datach ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego, odpowiednio na warunkach określonych w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2, w celu weryfikacji aktualności i aktualizacji tych danych.

2. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, będącym bankami krajowymi, instytucjami kredytowymi, oddziałami instytucji kredytowych oraz oddziałami banku zagranicznego, dane mogą być udostępniane za pośrednictwem instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe.”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1863, z 2025 r. poz. 146, 820, 923, 1014, 1069, 1216 i 1556 oraz z 2026 r. poz. 176, 340, 484, 644 i 846.

Art. 2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 56 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy wprowadza zmianę w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2026 r. poz. 384), która polega na rozszerzeniu o zakłady ubezpieczeń katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskiwania z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego po wymianie dokumentu na nowy.

Dotychczas m.in. zakłady ubezpieczeń, wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1526 oraz z 2026 r. poz. 176, 644 i 846), nie miały możliwości automatycznego dostępu do aktualnych danych dotyczących serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego swoich klientów po wymianie dokumentu na nowy. W praktyce oznaczało to konieczność wykonywania przez ubezpieczycieli i ich klientów dodatkowych działań polegających na aktualizacji danych, potwierdzaniu ich ważności czy nawiązaniu kontaktu z agentami ubezpieczeniowymi. Tego rodzaju czynności generowały znaczne koszty i obciążenia organizacyjne dla firm ubezpieczeniowych oraz powodowały niedogodności dla klientów np. w przypadku wypłaty odszkodowania z polisy.

Możliwość uzyskania danych dotyczących dowodu osobistego w celu weryfikacji aktualności i aktualizacji tych danych będzie przysługiwała tylko zakładom ubezpieczeń prowadzącym działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. umów ubezpieczenia na życie. Jest to związane z faktem, iż zakłady te jako instytucje obowiązane podlegają wymogom ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644 i 1669 oraz z 2026 r. poz. 875), zwanej dalej „ustawą AML”. Instytucje te zobligowane są do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego (zgodnie z art. 34 oraz art. 40 ustawy AML) w stosunku do klienta, osoby upoważnionej do działania w jego imieniu, beneficjenta rzeczywistego oraz uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Jednym ze środków bezpieczeństwa finansowego jest identyfikacja danych oraz ich weryfikacja na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła, w tym, o ile są dostępne, ze środków identyfikacji elektronicznej lub z odpowiednich usług zaufania określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie

identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 73, z późn. zm.) (art. 37 ustawy AML). Uzyskanie dostępu do danych dotyczących dowodu osobistego pozwoli na potwierdzenie, że dane z dokumentu, którym posługuje się osoba, są prawidłowe i figurują w rejestrze referencyjnym, tj. rejestrze PESEL. Rejestr ten stanowi zatem wiarygodne i niezależne źródło potwierdzające dane.

Zmiana w art. 49a w ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności ma na celu umożliwienie zakładom ubezpieczeń bezpośredniego uzyskiwania tych danych z rejestru PESEL. Przepis art. 49a ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (umożliwiający bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym automatyczny dostęp do aktualnych danych dotyczących serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego swoich klientów po wymianie dokumentu na nowy) został wprowadzony ustawą z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1006). Ustawa ta realizowała postulaty zgłoszone w ramach inicjatyw deregulacyjnych MC-4-27 i MC-5-32. Propozycja rozszerzenia art. 49a ww. ustawy stanowi kontynuację zmian zapoczątkowanych inicjatywą deregulacyjną MC-4-27.

Powyższa nowelizacja umożliwi zakładom ubezpieczeń pozyskiwanie danych z rejestru PESEL w zakresie serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego po wymianie dokumentu na nowy – co przyczyni się do poprawy jakości danych klientów, które przetwarzają ww. instytucje. Dodatkowo dzięki temu rozwiązaniu ulegną ograniczeniu obowiązki klienta w celu aktualizacji danych w zakładzie ubezpieczeń. W przypadku ubezpieczyciela zmniejszy się liczba czynności związanych z koniecznością poinformowania klienta o obowiązku aktualizacji danych lub potwierdzenia ich aktualności. Tego rodzaju zadania generują koszty, ponieważ wymagają wizyt agentów lub dedykowanej korespondencji do klienta. Sytuacja ta dotyczy rocznie kilku milionów klientów zakładów ubezpieczeń.

Zmiana w art. 49a w ust. 2 ma na celu doprecyzowanie katalogu podmiotów, którym dane dotyczące dowodów osobistych z rejestru PESEL będą mogły być udostępniane za pośrednictwem instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 38, z późn. zm.). Jest to niezbędne, gdyż krąg podmiotów wymienionych w art. 105 ust. 4 ww. ustawy – Prawo bankowe mogących korzystać z powyższego pośrednictwa jest szerszy niż wskazany w art. 49a ust. 1 ustawy z dnia

24 września 2010 r. o ewidencji ludności zarówno w brzmieniu obecnie obowiązującym, jak i proponowanym w niniejszym projekcie. Nie figurują w nim np. instytucje pożyczkowe czy krajowe instytucje płatnicze.

Projektodawca przeanalizował wpływ rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do dostępu do rejestru PESEL na prawa i wolności osób fizycznych oraz uznał to rozwiązanie za proporcjonalne i adekwatne, nieskutkujące poważnymi ryzykami naruszenia tych praw.

Art. 2 projektu ustawy przewiduje zachowanie w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności. Rozwiązanie to jest uzasadnione koniecznością zapewnienia ciągłości obowiązywania regulacji dotyczących opłat za udostępnianie danych z rejestru PESEL, po wejściu w życie projektowanej ustawy.

Należy wskazać, że zmiany polegające na dodaniu art. 49a oraz zmianie art. 56 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności zostały już wcześniej przewidziane ustawą z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw i weszły w życie z dniem 30 czerwca 2026 r. Ustawa ta wprowadziła zmianę w przepisie art. 56 stanowiącym podstawę ustawową do wydania rozporządzenia określającego m.in. wysokość opłat za udostępnianie danych w drodze weryfikacji oraz za udostępnianie danych dotyczących serii, numeru i daty ważności dowodu osobistego.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2026 r. w sprawie opłat za udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL (Dz. U. poz. 861), wydanym na podstawie art. 56 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, obowiązującym od 30 czerwca 2026 r., Rada Ministrów określiła:

- 1) wysokość, sposób i terminy uiszczania opłaty za udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, za udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, o której mowa w art. 49 ust. 1, a także za udostępnianie serii, numeru i daty ważności ważnego dowodu osobistego, o którym mowa w art. 49a ust. 1, oraz sposób dokumentowania uiszczenia opłaty,
- 2) sposób obliczania wysokości oraz sposób i terminy uiszczania opłaty za udostępnianie danych podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 2, a także sposób dokumentowania uiszczenia opłaty

– mając na uwadze sposób udostępniania danych, a także uwzględniając, że wysokość opłaty powinna być zróżnicowana w zależności od sposobu i zakresu udostępniania danych, a sposób i terminy uiszczania opłat nie powinny stwarzać nadmiernych obciążeń dla podmiotów występujących o udostępnianie danych.

Natomiast projektowana w niniejszej ustawie zmiana polega wyłącznie na rozszerzeniu katalogu podmiotów uprawnionych do uzyskiwania danych, o których mowa w art. 49a, poprzez objęcie tym uprawnieniem krajowych i zagranicznych zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Nie wpływa ona natomiast na sam mechanizm udostępniania danych ani na sposób ustalania opłat określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Przepisy rozporządzenia pozostają adekwatne również względem nowych podmiotów objętych zakresem projektowanej regulacji, tj. zakładów ubezpieczeń, które będą uprawnione do pozyskiwania z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego po wymianie dokumentu na nowy.

Tym samym zasadne jest zachowanie w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

Przewiduje się, że projektowane przepisy wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Rozwiązanie techniczne umożliwiające korzystanie z usługi przez podmioty uprawnione jest realizowane przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, natomiast z art. 49a ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności wynika uprawnienie, a nie obowiązek do pozyskiwania przez konkretne podmioty dostępu do danych dotyczących dowodów osobistych. Uruchomienie powyższej funkcjonalności nastąpiło z dniem 30 czerwca 2026 r., więc zainteresowane zakłady ubezpieczeń po przyjęciu niniejszej nowelizacji będą mogły prowadzić prace integracyjne i zwracać się do Ministra Cyfryzacji o podłączenie do nowej usługi. Natomiast projektowane przepisy, z uwagi na to, że dotyczą zmiany art. 49a ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, która weszła w życie 30 czerwca 2026 r., wejdą w życie po tej dacie i powinny wejść w życie jak najszybciej w celu umożliwienia skorzystania z usługi przez nowe podmioty uprawnione, wskazane w niniejszej ustawie.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 lub art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym, o czym mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji. Ponadto, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o ewidencji ludności Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Cyfryzacji Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Dariusz Standerski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Cyfryzacji Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Monika Małowiecka, zastępca dyrektora Departamentu Transformacji Cyfrowej w Ministerstwie Cyfryzacji, adres e-mail: monika.malowiecka3@cyfra.gov.pl	Data sporządzenia 14.07.2026 r. Źródło inicjatywa własna, deregulacja Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UDER100
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Dotychczas zakłady ubezpieczeń nie miały możliwości automatycznego dostępu do aktualnych danych dotyczących serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego swoich klientów po wymianie dokumentu na nowy. W praktyce oznaczało to konieczność wykonywania przez ubezpieczycieli i ich klientów dodatkowych działań polegających na aktualizacji danych, potwierdzaniu ich ważności czy nawiązaniu kontaktu z agentami ubezpieczeniowymi. Tego rodzaju czynności generowały znaczne koszty i obciążenia organizacyjne dla firm ubezpieczeniowych oraz powodowały niedogodności dla klientów np. w przypadku wypłaty odszkodowania z polisy. Ponadto zakłady oferujące ubezpieczenia na życie podlegają jako instytucje obowiązane wymogom ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644 i 1669 oraz z 2026 r. poz. 875) i są zobligowane do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego w stosunku do klienta, osoby upoważnionej do działania w jego imieniu, beneficjenta rzeczywistego oraz uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Jednym ze środków bezpieczeństwa finansowego jest identyfikacja danych oraz ich weryfikacja na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła. Takim źródłem może być np. rejestr PESEL.

Zmiana w art. 49a w ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2026 r. poz. 384) ma na celu umożliwienie zakładom ubezpieczeń bezpośredniego uzyskiwania tych danych z rejestru PESEL, co poprawi jakość danych przetwarzanych przez ubezpieczycieli oraz ograniczy obowiązki klientów, eliminując konieczność ich aktywnego udziału w aktualizacji danych. Przepis art. 49a ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (umożliwiający bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-rozliczeniowym automatyczny dostęp do aktualnych danych dotyczących serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego swoich klientów po wymianie dokumentu na nowy) został wprowadzony ustawą z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1006). Ustawa ta realizowała postulaty zgłoszone w ramach inicjatyw deregulacyjnych MC-4-27 i MC-5-32. Propozycja rozszerzenia art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, przez uwzględnienie zakładów ubezpieczeń wśród podmiotów mogących automatycznie uzyskiwać dane z rejestru PESEL dotyczących serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego swoich klientów po wymianie dokumentu na nowy, stanowi kontynuację zmian zapoczątkowanych inicjatywą deregulacyjną MC-4-27. Ponadto zmiana w art. 49a w ust. 2 ma na celu doprecyzowanie katalogu podmiotów, którym dane będą mogły być udostępniane za pośrednictwem instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 38, z późn. zm.).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wprowadzenie zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (w art. 49a, który został wprowadzony ustawą z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw i wszedł w życie 30 czerwca 2026 r.), polegającej na rozszerzeniu o zakłady ubezpieczeń katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskiwania z rejestru PESEL danych dotyczących serii, numeru oraz daty ważności dowodu osobistego po jego wymianie na nowy. Zmiany te wpłyną na zmniejszenie obowiązków klientów zakładów ubezpieczeń, którzy nie będą musieli samodzielnie informować ubezpieczycieli o wymianie dowodu osobistego. Zmniejszy to liczbę obowiązków administracyjnych po stronie obywateli oraz ograniczy czas i koszty związane z aktualizacją danych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy – wprowadzone zmiany dotyczą wyłącznie rozwiązań krajowych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Krajowe i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium RP działalność ubezpieczeniową w zakresie umów ubezpieczenia na życie ¹⁾ , w tym przez oddziały i główne oddziały	23	https://www.knf.gov.pl/podmioty/Podmioty_ryнку_ubezpieczeniowego/Grupy_działu_I	Udostępnienie z rejestru PESEL odpłatnie danych o seriach, numerach i datach ważności dowodów osobistych ich klientów wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego.
Klienci zakładów ubezpieczeń zawierający umowę ubezpieczenia na życie	25,4 mln	https://piu.org.pl/blisko-40-mld-zl-wypłaconych-odszkodowan-i-swiadczen-po-iii-kwartale-2025-r/	Ograniczenie obowiązków wobec zakładów ubezpieczeń poprzez brak konieczności samodzielnego informowania ubezpieczycieli o wymianie dowodu osobistego.
Minister właściwy do spraw informatyzacji	1	Dane ogólnodostępne	Administrator rejestru PESEL, który będzie udostępniał krajowym zakładom ubezpieczeń oraz zagranicznym zakładom ubezpieczeń z rejestru PESEL odpłatnie dane o seriach, numerach i datach ważności dowodów osobistych ich klientów wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Cyfryzacji.

Ponadto, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji publicznych z terminem 21 dni na zgłaszanie uwag do następujących podmiotów:

1. Polska Izba Ubezpieczeń;
2. Centrum Cyfrowe Projekt: Polska;
3. Fundacja Bezpieczeństwa Informacji Polska;
4. Fundacja Bezpieczna Cyberprzestrzeń;
5. Fundacja Dobra Sieć;
6. Fundacja ePaństwo;
7. Fundacja Nowoczesna Polska;
8. Krajowa Izba Gospodarcza;
9. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji;
10. Krajowa Izba Gospodarki Cyfrowej;
11. Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl;
12. Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych;
13. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
14. Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii;

¹⁾ Dział I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1526 oraz z 2026 r. poz. 176, i 644 i 846).

15. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej; 16. Polska Rada Biznesu; 17. Polskie Towarzystwo Informatyczne; 18. Sieć Obywatelska Watchdog Polska; 19. Fundacja Panoptikon. Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania z terminem 21 dni na zgłaszanie uwag do następujących podmiotów: 1. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych; 2. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; 3. Prezes Prokuratury Generalnej RP; 4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego; 5. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej.												
6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	<i>Łącznie (0–10)</i>
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0,2	0,52	0,61	0,68	0,74	0,78	0,82	0,85	0,88	0,89	0,89	7,87
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0,2	0,52	0,61	0,68	0,74	0,78	0,82	0,85	0,88	0,89	0,89	7,87
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania	Wydatki w zakresie zmian w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności zostały uwzględnione w OSR do ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw. Wszelkie wydatki wynikające z wejścia w życie przedmiotowej regulacji zostaną sfinansowane w ramach dostępnego limitu wydatków poszczególnych części budżetu państwa, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu na wskazane cele w projekcie w roku bieżącym, jak i w kolejnych latach.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Na podstawie informacji statystycznych pozyskanych z Rejestru Dowodów Osobistych ustalono, że w latach 2026–2035 średnio 3 245 207 dowodów osobistych w roku utraci ważność w związku z upływem terminu ważności dokumentu. Z danych historycznych z kolei wynika, że w latach 2015–2024 średnio 1 478 224 dowodów osobistych w roku zostało wydanych z przyczyny innej niż utrata terminu ważności. Przy założeniu, że w latach 2025–2035 średnia liczba dowodów osobistych wydanych z przyczyny innej niż upływ terminu ważności jest i będzie zbliżona do liczby z lat ubiegłych, należy się spodziewać, że w przyszłym okresie dziesięcioletnim średnio w ciągu każdego roku do obrotu prawnego trafi około 4 723 431 nowych dowodów osobistych. Na podstawie raportu GUS: „Polska w liczbach 2025” przyjęto, że liczba obywateli Polski na koniec 2024 r. wynosiła 37 489 000 osób. Źródło: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/inne-opracowania/inne-opracowania-zbiorcze/polska-w-liczbach-2025,14,18.html											

Spośród tego grona wymiana dowodu osobistego dotknie zatem rocznie średnio 12,5% obywateli.

Na koniec III kwartału 2025 r. liczba umów ubezpieczenia na życie wynosiła 25,4 mln, przy czym nie jest znany dokładny wolumen umów w podziale na poszczególne zakłady ubezpieczeń. Należy się zatem oprzeć na opracowaniu Polskiej Izby Ubezpieczeń za 2024 r., zgodnie z którym struktura działu I kształtuje się następująco:

Lp.	Zakład ubezpieczeń	2024
1.	PZU ŻYCIE SA	42,7%
2.	ALLIANZ ŻYCIE POLSKA SA	11,7%
3.	NATIONALE NEDERLANDEN SA	9,9%
4.	VIENNA LIFE SA	6,8%
5.	WARTA TUnŻ SA	6,8%
6.	UNIQA ŻYCIE SA	4,3%
7.	GENERALI ŻYCIE SA	4,2%
8.	ERGO HESTIA STUnŻ SA	2,8%
9.	UNUM ŻYCIE SA	2,7%
10.	CA ŻYCIE SA	1,9%
11.	Pozostałe	6,3%

Źródło: <https://piu.org.pl/raport-roczny-piu/> Statystyki 2024 r.

Z powyższych informacji wynika, że około 93,7% udziałów w rynku posiadało łącznie 10 zakładów ubezpieczeń.

W niniejszym opracowaniu przyjęto założenia, że w pierwszej kolejności do skorzystania z przygotowanej usługi zgłosi się największy ubezpieczyciel, który posiada 42,7% udziałów w rynku, a w następnych latach będą do niego dołączać następni wg skali działalności.

Szacowaną liczbę umów zawartych przez każdego ubezpieczyciela obliczano na podstawie iloczynu udziału konkretnego zakładu w rynku oraz ogólnej liczby umów ubezpieczenia na życie. Dane do oszacowania pochodzą z wyżej przytoczonego raportu Polskiej Izby Ubezpieczeń.

Przy obliczaniu dochodów uwzględniono opłatę za pozyskanie danych dotyczących jednego rekordu (0,30 zł), która wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL (Dz. U. poz. 2482). Na tej podstawie spodziewany dochód budżetu państwa w 2026 r. wyniesie 203 359 zł, ponieważ usługa została wdrożona w połowie 2026 r. – zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw.

Przyrost przystąpienia zakładów w kolejnych latach, zgodnie z wyżej opisanymi założeniami, będzie wyglądał następująco w oparciu o udziały w rynku:

1. W pierwszym roku – 54,4%; spodziewany dochód: 518 160 zł,
2. W drugim roku – 64,3%; spodziewany dochód: 612 457 zł,
3. W trzecim roku – 71,1%; spodziewany dochód: 677 227 zł,
4. W czwartym roku – 77,9%; spodziewany dochód: 741 997 zł,
5. W piątym roku – 82,2%; spodziewany dochód: 782 955 zł,
6. W szóstym roku – 86,4%; spodziewany dochód: 822 960 zł,
7. W siódmym roku – 89,2%; spodziewany dochód: 849 630 zł,
8. W ósmym roku – 91,9%; spodziewany dochód: 875 347 zł,
9. W dziewiątym roku – 93,8%; spodziewany dochód: 893 445 zł,
10. W dziesiątym roku – 93,8%; spodziewany dochód: 893 445 zł.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa	-0,2	-0,52	-0,61	-0,68	-0,74	-0,89	-7,87
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak danych						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak danych						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane rozwiązania w zakresie udostępniania danych z rejestru PESEL przyczynią się do poprawy jakości danych klientów, które przetwarzają zakłady ubezpieczeń. Usługa ta będzie odpłatna, jednak należy przyjąć, że będzie miała ona wpływ na organizację obsługi klientów wskazanych podmiotów. Obecnie klienci zakładów ubezpieczeń zobowiązani są do dokonywania aktualizacji danych o dowodzie osobistym po jego wymianie, co wymaga zorganizowania obsługi klientów. W przypadku natomiast zaniechania przez klienta czynności związanej z aktualizacją danych dotyczących dowodu osobistego realizacja niektórych czynności ubezpieczeniowych może zostać zakłócona i wydłużona. Skorzystanie z oferowanej usługi pozwoli zakładom ubezpieczeń na usprawnienie obsługi klientów w omawianym zakresie, a także zapewni im bieżący dostęp do informacji o dowodach osobistych klientów, co docelowo przełoży się na zwiększenie sprawności obsługi. Zakłady ubezpieczeń, które zechcą skorzystać z proponowanego rozwiązania, będą musiały dostosować swoje systemy teleinformatyczne do wymogów określonych w Polityce Bezpieczeństwa Informacji Systemu Rejestrów Państwowych. Precyzyjne określenie kosztów nie będzie możliwe na etapie legislacyjnym, gdyż każdy zakład ubezpieczeń wycenia swoje wydatki indywidualnie jako podmiot działający na rynku komercyjnym. Sygnalizuje się też, że część zakładów ubezpieczeń na przestrzeni lat uzyskała dostęp do danych z rejestru PESEL lub Rejestru Dowodów Osobistych, więc w ich przypadku konieczność rozbudowy istniejących rozwiązań teleinformatycznych powinna skutkować mniejszym kosztem niż dla firm, które po raz pierwszy będą chciały się zintegrować z rejestrem państwowym. Projektowane regulacje nie będą miały negatywnego wpływu na duże przedsiębiorstwa w odniesieniu do aktualnie obowiązujących przepisów prawa.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795 i 1826 oraz z 2026 r. poz. 507).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Ograniczeniu ulegną obowiązki klienta w celu aktualizacji danych w zakładzie ubezpieczeń, klienci ci zwolnieni będą z obowiązku informowania zakładu ubezpieczeń o wymianie dowodu osobistego.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: skrócenie czasu na załatwianie spraw na podstawie zmian w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności. Wprowadzenie do ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności uprawnienia do uzyskiwania przez zakłady ubezpieczeń informacji o serii, numerze i dacie ważności dowodów osobistych ich klientów po wymianie dokumentu na nowy spowoduje brak konieczności obsługi klientów w związku z aktualizowaniem przez nich danych dowodów osobistych w przypadku wymiany tych dokumentów. Powyższe rozwiązanie przełoży się na uproszczenie procedur i przyspieszenie załatwiania spraw.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Brak wpływu.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projekt wpływa na podniesienie interoperacyjności rejestrów i wymianę danych między rejestrami publicznymi i komercyjnymi.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		

RAPORT Z KONSULTACJI

dotyczący projektu ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności (UDER100)

1. Omówienie wyników przeprowadzanych konsultacji publicznych i opiniowania.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności (UDER100) został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania 5 lutego 2026 r. Na zgłoszenie uwag został wyznaczony termin 21 dni.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbینگowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Cyfryzacji. Ponadto, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznych projekt został skierowany do następujących podmiotów:

1. Polska Izba Ubezpieczeń;
2. Centrum Cyfrowe Projekt: Polska;
3. Fundacja Bezpieczeństwa Informacji Polska;
4. Fundacja Bezpieczna Cyberprzestrzeń;
5. Fundacja Dobra Sieć;
6. Fundacja ePaństwo;
7. Fundacja Nowoczesna Polska;
8. Krajowa Izba Gospodarcza;
9. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji;
10. Krajowa Izba Gospodarki Cyfrowej;
11. Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców Przedsiębiorcy.pl;
12. Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych;
13. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
14. Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii;
15. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej;
16. Polska Rada Biznesu;
17. Polskie Towarzystwo Informatyczne;
18. Sieć Obywatelska Watchdog Polska;
19. Fundacja Panoptykon.

W ramach opiniowania projekt został skierowany do następujących podmiotów:

1. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
2. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
3. Prezes Prokuratury Generalnej RP,
4. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego,
5. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Projekt nie mieści się w zakresie działalności Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Rady Działalności Pożytku Publicznego, Rady Dialogu Społecznego, Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem, związków zawodowych i organizacji pracodawców – wobec tego nie został przekazany do zaopiniowania do tych podmiotów.

2. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Szczegółowe uwagi zgłoszone do projektu ustawy przez podmioty w ramach konsultacji publicznych i opiniowania wraz ze stanowiskiem Ministra Cyfryzacji do zgłoszonych uwag znajdują się w tabelach uwag załączonych do niniejszego raportu. Tabele z uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych zostały udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

4. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

W toku prac nad projektem żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

**Tabela uwag
zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych
do projektu ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności (UDER100)**

Ip.	Podmiot wnoszący uwagi	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi	Zgłoszone uwagi	Stanowisko
1.	Polska Izba Ubezpieczeń	art. 1	1. Proponujemy zmianę brzmienia w Ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274) w art. 49a ust. 1 poprzez dodanie ust. 1a jak poniżej: 1a. Dane o seriach, numerach i datach ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego, odpowiednio na warunkach określonych w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2, udostępnia się odpłatnie z rejestru PESEL w celu weryfikacji aktualności i aktualizacji tych danych również krajowym zakładom ubezpieczeń oraz zagranicznym zakładom ubezpieczeń mającym siedziby w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową, o której mowa w Dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1526), w tym wykonującym tę działalność poprzez oddziały i główne oddziały. Podmiotom tym, dane, o których mowa w przepisie zdania poprzedzającego, udostępnia się bezpośrednio. Powyższa zmiana wynika w związku tym, że projekt ustawy o ewidencji ludności (UDER100) bazuje na uchwalonej zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2025 r. poz. 1006), która dodaje do art. 49a również ust. 2, który, może prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych o bezpośredni dostęp ubezpieczycieli do danych z rejestru PESEL. W naszej ocenie powyższe brzmienie jednoznacznie rozwiąże powyższą wątpliwość. 2. W ramach prowadzonych konsultacji z zakładami ubezpieczeń na życie, które realizują wymogi stawiane przez ustawę AML wskazano, że w ramach zmian do tej ustawy z punktu widzenia zakładów ubezpieczeń na życie korzystne, zarówno dla administracji publicznej jak i rynku ubezpieczeń byłoby wprowadzenie następujących zmian: W art. 49 ust. 2a proponujemy:	Uwaga częściowo uwzględniona 1. Projektodawca dokona zmiany w art. 49a, ograniczając jego zakres wyłącznie do podmiotów określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe poprzez zmianę również ust. 2 tego przepisu. 2. W zakresie daty urodzenia brak jest podstaw do dodatkowej regulacji. Data urodzenia osoby zawarta jest w jej numerze PESEL, stąd też potwierdzenie istnienia numeru PESEL stanowi również potwierdzenie, że osoba urodzona w tym dniu o określonym imieniu i nazwisku posiada tę, a nie inną, datę urodzenia. 3. Propozycja dotycząca udostępnienia daty zgonu lub daty znalezienia zwłok znajduje się poza zakresem niniejszej regulacji.

			<i>2a. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, po wykazaniu interesu faktycznego, udostępnia się, w sposób i na warunkach określonych w ust. 1, dane potwierdzające zgon lub urodzenie.</i> Zmiana ta rozszerzy możliwość weryfikacji oraz wypłatę świadczeń ubezpieczeniowych zarówno z tytułu zgonu jak i urodzenia ubezpieczających. O ten postulat Izba wystąpiła w ramach prac deregulacyjnych Zespołu Rafała Brzowski. Dodatkowo proponujemy rozszerzenie art. 49 w brzmieniu: 2ab. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, będącym zakładami ubezpieczeń na życie, po wykazaniu interesu faktycznego, udostępnia się, w sposób i na warunkach określonych w ust. 1, dane potwierdzające datę urodzenia, datę zgonu albo datę znalezienia zwłok. Zdaniem branży ubezpieczeniowej, w związku z barierami związanymi z procesami obsługi ubezpieczeń w przypadkach zgonu, gdy uposażonym nie jest rodzina to powyższe rozwiązanie uprości procesy związane z obsługą takich roszczeń. Zmiana taka miałaby pozytywny wpływ na obie strony procesu tj. spowoduje zmniejszenie obciążeń dla administracji publicznej w tym dla Urzędów Stanu Cywilnego, które udzielają informacji w sposób pisemny na wnioski zakładu ubezpieczeń jak i dla zakładów ubezpieczeń na życie w postaci automatyzacji takich procesów. Uzyskanie przez zakłady ubezpieczeń dostępu do daty zgonu lub daty znalezienia zwłok, byłoby bardzo istotnym wsparciem operacyjnym i niewątpliwie działaniem wspierającym zwiększenie interesu klienta w ramach procesu usługowego, który jest kluczowy w kontekście postrzegania ubezpieczeń i budowania pozytywnego wizerunku rynku. Jednocześnie umożliwi skuteczną weryfikację autentyczności dokumentacji – czyli działania antyfraudowe, gdzie w dobie rozwoju AI, działania oszukańcze stają się coraz bardziej powszechne. Wyrażamy nadzieję, że zgłoszone przez rynek ubezpieczeń propozycje spotkają się z przychylnością oraz zostaną uwzględnione na dalszym etapie prac legislacyjnych. Jesteśmy przekonani, że zaproponowane rozwiązania przyczynią się do zwiększenia skuteczności i spójności projektowanych regulacji, z korzyścią zarówno dla uczestników rynku finansowego, jak i dla ochrony interesów klientów. Polska Izba Ubezpieczeń deklaruje jednocześnie pełną gotowość do aktywnego uczestnictwa i merytorycznego wsparcia w procesie konsultacji ww. Ustawy.	
2.	SprawdzaMY	Uwaga ogólna	Na wstępie pragniemy docenić fakt podjęcia przez Ministerstwo tematu dostępu zakładów ubezpieczeń do danych z rejestru PESEL oraz dziękujemy za	Uwaga wyjaśniona

			uwzględnienie inicjatywy Sprawdzamy w pracach legislacyjnych. Sam kierunek zmian należy ocenić pozytywnie. Jednocześnie, mając na uwadze cele inicjatywy nr 444 oraz skalę problemów, które miała ona rozwiązać, zwracamy się z prośbą o dalsze rozwinięcie projektowanych rozwiązań, tak aby w sposób rzeczywisty i efektywny odpowiadały one na potrzeby rynku ubezpieczeń oraz umożliwiały skuteczną walkę z przestępczością ubezpieczeniową. Należy zauważyć, że głównym celem inicjatywy było nadanie zakładom ubezpieczeń bezpłatnego dostępu do rejestru PESEL w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych, w szczególności w obszarze ubezpieczeń obowiązkowych OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Tymczasem projekt ustawy obejmuje wyłącznie zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. zakłady oferujące umowy ubezpieczenia na życie. Podmioty te już obecnie podlegają wymogom ustawy AML i są zobowiązane do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego wobec klientów, osób upoważnionych do działania w ich imieniu, beneficjentów rzeczywistych oraz uprawnionych z umów ubezpieczenia. Projektowany dostęp do danych (w szczególności danych dowodu osobistego po jego zmianie) ma być realizowany na zasadach analogicznych do tych, z których korzystają inne instytucje finansowe zobowiązane do stosowania procedur AML. Obszar ten był sygnalizowany w inicjatywie Sprawdzamy, jednak nie miał on charakteru pierwszorzędny. Kluczowym elementem inicjatywy Sprawdzamy nr 2444 była bezpłatność dostępu do rejestru PESEL. Projekt ustawy przewiduje natomiast dostęp odpłatny, co – w naszej ocenie – całkowicie niweczy możliwość osiągnięcia zakładanych efektów regulacji. Projekt nie uwzględnia specyfiki ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, w szczególności: • jego masowego charakteru, • ustawowego obowiązku przygotowania oferty ubezpieczenia przez zakład ubezpieczeń, • istniejących od wielu lat obciążeń publicznoprawnych ponoszonych przez zakłady ubezpieczeń, w tym opłaty ewidencyjnej na rzecz CEPiK, przeznaczanej na finansowanie nie tylko samego systemu CEPiK, lecz również innych rejestrów państwowych i publicznych systemów informatycznych.	Projekt UDER100 dotyczy udostępnienia z rejestru PESEL zakładom ubezpieczeń danych dotyczących serii i numerów oraz daty ważności dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego. O tego rodzaju dostęp zakłady zwracały się do Ministra Cyfryzacji za pośrednictwem m.in. Polskiej Izby Ubezpieczeń w piśmie PIU 301/2025 z dnia 9 lipca 2025 r. oraz Konfederacji Lewiatan, wskazując, że ze względu na regulacje dotyczące AML, grupą ubezpieczycieli, której dostęp do możliwości aktualizacji informacji o dowodach osobistych ich klientów byłby potrzebny, są zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. zakłady oferujące umowy ubezpieczenia na życie. Kwestia pozyskiwania przez zakłady ubezpieczeń szerszego dostępu do danych z rejestru PESEL jest w istocie przedmiotem inicjatywy nr MC-25-444. Na podstawie powyższej inicjatywy w Ministerstwie Cyfryzacji jest przygotowywany kolejny projekt ustawy o zmianie ustawy o
--	--	--	---	--

			Wszystkie powyższe argumenty przemawiały – i nadal przemawiają – za bezpłatnym dostępem zakładów ubezpieczeń do rejestru PESEL w zakresie niezbędnym do realizacji obowiązkowych zadań ustawowych. Projekt ustawy w obecnym kształcie: nie obejmuje ubezpieczeń OC ppm, które były centralnym obszarem inicjatywy, nie zapewnia bezpłatnego dostępu do rejestru PESEL, nie umożliwia skutecznej walki z narastającymi zjawiskami przestępczości ubezpieczeniowej w obszarze OC ppm, takimi jak: kradzieże tożsamości, wykorzystywanie fikcyjnych danych osobowych, ani nie prowadzi do osiągnięcia innych korzyści wskazanych w fiszce inicjatywy Sprawdzamy nr 2444. W naszej ocenie nawet ewentualne rozszerzenie projektowanych rozwiązań na zakłady ubezpieczeń oferujące ubezpieczenia OC ppm przy jednoczesnym utrzymaniu odpłatności dostępu nie spełni założeń inicjatywy i nie pozwoli na uzyskanie zakładanych efektów. Zakłady ubezpieczeń już obecnie mają możliwość odpłatnego korzystania z rejestru PESEL, jednak poziom opłat, w połączeniu z zakładaną liczbą koniecznych zapytań do rejestru, powoduje, że rozwiązanie to nie jest stosowane w praktyce. Należy przy tym podkreślić, że zawarcie jednej umowy ubezpieczenia OC ppm jest zazwyczaj poprzedzone przygotowaniem ofert przez kilka lub kilkanaście zakładów ubezpieczeń (m.in. za pośrednictwem porównywarek i multiagencji), z których tylko jeden podmiot finalnie zawiera umowę i uzyskuje przychód ze składki. Mając na uwadze powyższe, wnosimy o: • dostosowanie projektu ustawy do pierwotnych założeń inicjatywy Sprawdzamy nr 2444, w szczególności poprzez objęcie zakładów ubezpieczeń oferujących obowiązkowe ubezpieczenie OC ppm, • zapewnienie bezpłatnego dostępu do rejestru PESEL w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań zakładów ubezpieczeń, • ponowne przeanalizowanie projektu pod kątem realnej skuteczności w zwalczaniu przestępczości ubezpieczeniowej.	ewidencji ludności, który zakłada rozszerzenie katalogu danych z rejestru PESEL, jaki będą mogły weryfikować zakłady ubezpieczeń w celu zawierania umów ubezpieczenia.
3.	Fintech Poland		Wnioskujemy o zmodyfikowanie brzmienia projektowanego art. 1 pkt 1 (zmieniającego art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności) poprzez dodanie do wyliczenia podmiotów następujących kategorii podmiotów (pogrubiono proponowane uzupełnienie): „1. Podmiotom, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, 17, 18 i 20 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, spółdzielczym kasom oszczędnościowo- kredytowym, Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo - Kredytowej, firmom inwestycyjnym, o których mowa w art. 3 pkt 33 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca nie planuje rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych o instytucje pożyczkowe w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, instytucje

		U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.)), towarzystwom funduszy inwestycyjnych, o których mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2026 r. poz. 60) lub krajowym zakładom ubezpieczeń oraz zagranicznym zakładom ubezpieczeń mającym siedziby w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1526), w tym wykonującym tę działalność poprzez oddziały i główne oddziały, instytucjom pożyczkowym w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497 oraz 2025 r. poz. 146), instytucjom pieniądza elektronicznego, instytucjom płatniczym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych udostępnia się odpłatnie z rejestru PESEL dane o seriach, numerach i datach ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego, odpowiednio na warunkach określonych w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2, w celu weryfikacji aktualności i aktualizacji tych danych.” Uzasadnienie Projektu wprost wskazuje, że podstawą przyznania uprawnień zakładom ubezpieczeń jest ich status „instytucji obowiązanej” w rozumieniu ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (ustawa AML). Projektodawca słusznie zauważa, że instytucje te muszą stosować środki bezpieczeństwa finansowego, w tym weryfikację tożsamości klienta. Należy z całą stanowczością podkreślić, że instytucje pożyczkowe, instytucje płatnicze, instytucje pieniądza elektronicznego podlegają dokładnie tym samym rygorom ustawy AML. Są one ustawowo zobligowane m.in. do monitorowania stosunków gospodarczych (art. 34 ust. 1 pkt 4 ustawy AML), w tym w szczególności bieżącej aktualizacji danych klienta (art. 34 ust. 1 pkt 4 ppkt c ustawy AML); weryfikacji tożsamości na podstawie dokumentu tożsamości (art. 34 ust. 1 pkt 2 ppkt a ustawy AML). Brak rozszerzenia dostępu do rejestru PESEL na wskazane instytucje obowiązone powoduje utrzymanie luki w systemie bezpieczeństwa państwa. Ograniczenie dostępu wyłącznie do banków, firm inwestycyjnych i zakładów ubezpieczeń nie eliminuje ryzyka nadużyć, lecz może prowadzić do jego przesunięcia w kierunku innych uczestników rynku finansowego. Należy podkreślić, że podmioty sektora płatniczego, instytucje pożyczkowe, dostawcy usług płatniczych pozostają w	pieniądza elektronicznego oraz instytucje płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Powyższe podmioty mogą już na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ubiegać się o dostęp do danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych w drodze weryfikacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, jak również o dostęp do Rejestru Dowodów Osobistych w trybie ograniczonej teletransmisji danych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych. Spośród funkcjonujących na rynku około 150 instytucji pożyczkowych oraz krajowych instytucji płatniczych zainteresowanie powyższymi usługami jest znikome. Ponadto w ocenie projektodawcy ewentualne dalsze rozszerzenie katalogu, w szczególności o instytucje pożyczkowe, spowodować może konieczność zapewnienia dostępu do rejestru państwowego pośrednikom i doradcom kredytowym, co niewątpliwie będzie miało wpływ na bezpieczeństwo danych przetwarzanych w rejestrze PESEL.
--	--	--	--

		bieżących relacjach biznesowych z bankami i zakładami ubezpieczeń (m.in. w modelach agencyjnych, rozliczeniowych, czy w zakresie infrastruktury płatniczej). W konsekwencji, brak możliwości weryfikacji statusu dokumentu tożsamości zwiększa ryzyko operacyjne i reputacyjne również po stronie banków czy ubezpieczycieli. W praktyce oznacza to, że niepełne objęcie dostępem do informacji o unieważnieniu dowodu osobistego nie wzmacnia systemu, lecz pozostawia jego fragmenty poza spójnym mechanizmem prewencji. Automatyczny dostęp do informacji o unieważnieniu dokumentu tożsamości jest najskuteczniejszym narzędziem zapobiegania nadużyciom z wykorzystaniem skradzionych lub unieważnionych dokumentów (identity theft) i powinien obejmować instytucje realizujące ustawowe obowiązki identyfikacyjne. W uzasadnieniu wskazano, że celem zmiany jest poprawa jakości danych przetwarzanych przez instytucje. Sektor pożyczkowy i płatniczy przetwarza dane wrażliwe i finansowe, a ryzyko posłużenia się nieaktualnymi danymi dowodu osobistego (np. po wymianie dokumentu na nowy) w procesie zdalnym jest realne. Rozszerzenie dostępu do rejestru PESEL w zakresie serii, numeru i daty ważności dowodu osobistego po jego wymianie umożliwi automatyczną weryfikację aktualności tych danych oraz wykrycie niespójności z danymi podanymi przez klienta, co istotnie ograniczy ryzyko nadużyć i przestępczości finansowej w kanałach cyfrowych. Z punktu widzenia architektury systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu kluczowe znaczenie ma wiarygodność źródła danych identyfikacyjnych. W sytuacji zastrzeżenia lub unieważnienia dowodu osobistego (zarówno w wyniku zgłoszenia utraty, kradzieży, jak i wymiany dokumentu na nowy), dane zawarte w poprzednim dokumencie przestają stanowić aktualne i w pełni wiarygodne źródło identyfikacji osoby fizycznej. Dalsze poleganie na takich danych w procesie onboardingu lub w trakcie trwania relacji gospodarczej prowadzi do zwiększenia ryzyka: wykorzystania tożsamości osoby trzeciej, przejęcia rachunku lub instrumentu płatniczego, zaciągnięcia zobowiązania finansowego na cudze dane, wykorzystania nieaktualnych danych w schematach tzw. synthetic identity fraud. System AML opiera się na założeniu, że instytucja obowiązana korzysta z danych aktualnych i pochodzących z wiarygodnego, niezależnego źródła. Rejestr PESEL pełni funkcję takiego „źródła prawdy” w zakresie danych identyfikacyjnych obywateli. W przypadku gdy dokument tożsamości zostaje zastrzeżony lub traci aktualność wskutek wydania nowego dokumentu dane zawarte w poprzednim dowodzie nie powinny być traktowane jako aktualne dane identyfikacyjne,	Ze względu na specyfikę działalności pośredników kredytowych zachodzi obawa, iż udzielenie dostępu może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo danych obywateli. Proponowana zmiana pozwalałaby pośrednikom na wejście w posiadanie niemal pełnych danych dotyczących aktualnego dowodu osobistego klienta. Szerokie otwarcie dostępu nie zapewni zatem należytej ochrony danych obywateli i będzie stanowić pole do ewentualnych nadużyć. Ponadto przedsiębiorcy oferujący kredyty realizują czynności również poza biurem, np. w miejscu zamieszkania klientów, co skutkować może np. utratą sprzętu elektronicznego, za pośrednictwem którego odbywa się weryfikacja danych osoby ubiegającej się o finansowanie. Minister Cyfryzacji nie uwzględnił zgłoszonego w innym projekcie postulatu w zakresie umożliwienia zakładom ubezpieczeń udostępnienia fotografii z Rejestru Dowodów Osobistych na podstawie art. 68a ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, wskazując, że dostęp to tej danej mogą mieć agenci ubezpieczeniowi, którzy działają na rzecz jednego lub
--	--	---	---

		instytucja obowiązana powinna móc zweryfikować ich aktualność w sposób obiektywny i systemowy, brak możliwości takiej weryfikacji powoduje, że instytucja działa w oparciu o dane deklarowane przez klienta, a nie o dane potwierdzone w rejestrze państwowym. Jeżeli część sektora finansowego (np. banki) posiada automatyczny dostęp do mechanizmu weryfikacji aktualności danych dokumentu w rejestrze PESEL, a inne instytucje obowiązane (np. instytucje płatnicze lub pożyczkowe) takiego dostępu nie mają, powstaje strukturalna asymetria ryzyka operacyjnego przy identycznym obowiązku ustawowym. Celem ustawy jest zmniejszenie obciążeń dla obywateli. Jak wskazuje OSR, obecnie klienci muszą podejmować dodatkowe działania (aktualizacja danych, kontakt z agentem), co jest uciążliwe. Klienci firm pożyczkowych i płatniczych to często miliony Polaków korzystających z nowoczesnych aplikacji. Brak automatyzacji po stronie fintechów oznacza, że obywatele ci nadal będą musieli ręcznie aktualizować swoje dane w dziesiątkach aplikacji, z których korzystają. Rozszerzenie katalogu podmiotów pozwoli na rzeczywistą, a nie wycinkową, realizację postulatu „jednego okienka” - wymiana dowodu w urzędzie powinna skutkować automatyczną aktualizacją w całym ekosystemie usług finansowych klienta. Obecne brzmienie przepisu różnicuje podmioty konkurencyjne. Banki posiadają już dostęp do rejestru PESEL na mocy art. 49a. Projektowana ustawa rozszerza to prawo na zakłady ubezpieczeń. Sektor fintech (pożyczkowy i płatniczy) konkuruje z bankami o tego samego klienta cyfrowego. Klienci oczekują szybkich, zdalnych procesów. Sytuacja, w której bank lub zakład ubezpieczeń automatycznie aktualizuje dane o dowodzie, a fintech musi prosić klienta o przesłanie skanu nowego dokumentu, stawia innowacyjne polskie firmy w gorszej pozycji konkurencyjnej i generuje dla nich nieuzasadnione koszty operacyjne, analogiczne do tych, które projektodawca chce zlikwidować w sektorze ubezpieczeń. Warto podkreślić, że instytucje pożyczkowe i instytucje płatnicze podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego (KNF). Mogą one wykonywać działalność wyłącznie po uzyskaniu licencji lub wpisu do odpowiednich rejestrów. KNF dokonuje wpisu do każdego z rejestrów po spełnieniu określonych w przepisach warunków. Wskazane w proponowanej zmianie kategorie instytucji to profesjonalne podmioty, które muszą spełnić rygorystyczne wymogi regulacyjne, co w warstwie prawnej daje w stosunku do tych podmiotów rękojmię zaufania w najwyższym stopniu. Z punktu widzenia	więcej zakładów ubezpieczeń, podobnie jak pośrednicy kredytowi na rzecz wielu instytucji pożyczkowych.
--	--	--	---

			bezpieczeństwa i zaufania publicznego ich pozycja jest zatem identyczna z pozycją zakładów ubezpieczeń. Podmioty, które zechcą skorzystać z proponowanego rozwiązania będą musiały dostosować swoje systemy teleinformatyczne do wymogów określonych w Polityce Bezpieczeństwa Informacji Systemu Rejestrów Państwowych. Operacyjnie postanowienie to zapewni odpowiedni poziom bezpieczeństwa, także w sytuacji rozszerzenia katalogu podmiotowego. Wobec powyższego, niezrozumiałe wydaje się różnicowanie sytuacji prawnej wskazanych powyżej kategorii instytucji oraz ich klientów, w porównaniu do zakładów ubezpieczeń, zwłaszcza że obie kategorie podmiotów: • wykonują identyczne obowiązki wynikające z Ustawy AML, • podlegają nadzorowi KNF, • przetwarzają te same kategorie danych, • są zobowiązane zapewniać ich aktualność. Pragniemy podkreślić, że wprowadzona zmiana dotyczy aktualizacji danych, które podmioty wskazane powyżej już przetwarzają. Przepis nie przewiduje dostępu do nowych kategorii danych. Warto jednoznacznie podkreślić, że proponowane rozszerzenie nie dotyczy nieokreślonego kręgu podmiotów prywatnych, lecz ściśle zdefiniowanych kategorii regulowanych instytucji rynku finansowego: krajowych instytucji płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego, instytucji pożyczkowych. Podmioty te działają wyłącznie na podstawie zezwolenia albo wpisu do rejestru prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego, podlegają bieżącemu nadzorowi oraz sankcjom administracyjnym, a ich działalność jest szczegółowo uregulowana przepisami prawa krajowego i unijnego. Co istotne, wszystkie wskazane kategorie instytucji podlegają również reżimowi Rozporządzenia (UE) 2022/2554 (DORA), które wprowadza jednolite na poziomie UE standardy w zakresie zarządzania ryzykiem ICT, odporności operacyjnej, kontroli dostępu do systemów, testów penetracyjnych, ciągłości działania oraz raportowania incydentów. Oznacza to, że są to podmioty funkcjonujące w środowisku podwyższonych wymogów cyberbezpieczeństwa i audytowalności operacji. Dostęp do rejestru PESEL nie ma charakteru „hurtowego” ani niekontrolowanego. Jest on realizowany wyłącznie poprzez interfejs systemowy, z obowiązkiem uprzedniego dostosowania infrastruktury teleinformatycznej do wymogów określonych w Polityce Bezpieczeństwa Informacji Systemu Rejestrów Państwowych. W praktyce oznacza to wdrożenie mechanizmów uwierzytelniania, autoryzacji, segmentacji dostępu, rejestrowania i archiwizacji zapytań oraz zapewnienia pełnej rozliczalności operacji (accountability). Każde zapytanie do rejestru może być identyfikowalne, przypisane do konkretnego podmiotu oraz	
--	--	--	--	--

			konkretnego celu przetwarzania, co umożliwi pełną kontrolę ex post oraz audyt wykorzystania danych. Rozważenia wymaga również wprowadzenie mechanizmu okresowego raportowania liczby zapytań kierowanych do rejestru PESEL przez poszczególne kategorie instytucji. Taki mechanizm zwiększyłby transparentność systemu, umożliwił bieżący monitoring skali dostępu oraz stanowił dodatkowy element prewencji przed nadużyciami. Dostęp do danych jest odpłatny. Rozszerzenie katalogu o dynamicznie rozwijający się sektor fintech (instytucje płatnicze, pożyczkowe) znacząco zwiększy wpływ do budżetu państwa z tytułu opłat za udostępnienie danych, przewyższając ostrożne szacunki zawarte w obecnej Ocenie Skutków Regulacji.	
4.	Polska Organizacja Niebankowych Instytucji Płatności PONIP	Art. 1	W treści Projektu proponuje się rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do uzyskiwania z rejestru PESEL danych dotyczących serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów osobistych klientów wydanych na skutek zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 49a ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274, z późn. zm.). Zgodnie z brzmieniem proponowanym w Projekcie, katalog ten zostanie uzupełniony o krajowe oraz zagraniczne (z państw EFTA) zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (ubezpieczenia na życie). PONIP popiera kierunek tej zmiany. Bezpośredni dostęp do rejestru PESEL w celu weryfikacji aktualności i aktualizacji danych dotyczących dowodu osobistego klienta po jego wymianie stanowi istotne narzędzie wsparcia procesów identyfikacji klienta w działalności podmiotów rynku finansowego, ograniczenia ryzyka nadużyć oraz uproszczenia obowiązków po stronie samych klientów, którzy nie muszą każdorazowo informować poszczególnych podmiotów o wymianie dokumentu tożsamości. Jest to rozwiązanie korzystne zarówno z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu, jak i obniżenia obciążeń administracyjnych obywateli. Jednocześnie jednak PONIP zwraca uwagę na okoliczność o charakterze systemowym, której uwzględnienie jest, w naszej ocenie, niezbędne dla zachowania spójności i równego traktowania podmiotów rynku finansowego objętych analogicznym reżimem regulacyjnym. Projekt w obecnie proponowanym brzmieniu nadal pomija dostawców, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 4, 6, 9 i 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2025 r. poz. 611) („Dostawcy UP”). Pominięcie to budzi zasadnicze wątpliwości w świetle poniższych argumentów. W ocenie PONIP	Uwaga nieuwzględniona Projektodawca aktualnie nie planuje rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych o instytucje płatnicze w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. Krajowe instytucje płatnicze mogą na podstawie obecnie obowiązujących przepisów ubiegać się o dostęp do danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych w drodze weryfikacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności jak również o dostęp do Rejestru Dowodów Osobistych w trybie ograniczonej teletransmisji danych na podstawie ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych. Spośród funkcjonujących 47 krajowych instytucji płatniczych¹

¹ Dane pozyskane z rejestru krajowych instytucji płatniczych prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego

		istnieje po stronie Dostawców UP zarówno interes prawny, jak i interes faktyczny w uzyskaniu dostępu do danych z rejestru PESEL w trybie określonym w art. 49a ustawy o ewidencji ludności dla tego rodzaju dostawców usług płatniczych. Interes prawny Dostawców UP wynika bezpośrednio z norm rangi ustawowej i ma charakter obowiązku, nie tylko uprawnienia. Dostawcy UP, podobnie jak zakłady ubezpieczeń, są instytucjami obowiązany na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644 i 1669) („ustawa AML”). Choćby z tego tytułu Dostawcy UP są zobowiązani do stosowania wobec swoich klientów środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 33–37 oraz art. 39–43 ustawy AML. Zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy AML, do środków tych należy identyfikacja klienta oraz weryfikacja jego tożsamości, przy czym art. 37 ustawy AML wskazuje, że weryfikacja tożsamości klienta polega na potwierdzeniu ustalonych danych identyfikacyjnych na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła. Co więcej, obowiązek bieżącej aktualizacji danych przez podmioty obowiązane wynika z art. 34 ust. 1 pkt 4 lit. c ustawy AML, zgodnie z którym bieżące monitorowanie stosunków gospodarczych obejmuje zapewnienie, że posiadane dokumenty, dane lub informacje dotyczące tych stosunków są na bieżąco aktualizowane, a także z art. 35 ust. 2 ustawy AML, który nakazuje stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego również wobec klientów, z którymi instytucja obowiązana utrzymuje stosunki gospodarcze. Brak dostępu Dostawców UP do automatycznej aktualizacji danych dowodu osobistego klienta po wymianie dokumentu nie pozwala na rzetelne wypełnienie tego obowiązku ustawowego inaczej niż przez angażowanie klienta w czynności aktualizacyjne, co generuje koszty obsługi i obniża skuteczność systemu identyfikacji. Co istotne, dokładnie ten sam katalog obowiązków stanowi w uzasadnieniu Projektu podstawę przyznania uprawnienia z art. 49a ust. 1 zakładom ubezpieczeń. Argumentacja ta w identycznym zakresie znajduje zastosowanie do Dostawców UP. Interes faktyczny Dostawców UP wyraża się natomiast w skali i charakterze obsługiwanej działalności. Dostawcy UP, obok banków i SKOK, są kluczowymi uczestnikami polskiego rynku usług płatniczych. Prowadzą rachunki płatnicze, wydają instrumenty płatnicze, świadczą usługi acquiringu oraz wykonują transakcje płatnicze obsługujące	zainteresowanie powyższymi usługami jest jak dotąd znikome. Należy natomiast podkreślić, że znakomita większość banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych korzysta od lat ze wskazanych usług, a sektor bankowy postulował o dokonanie zmian legislacyjnych umożliwiających udostępnianie bankom danych o nowych dowodach osobistych ich klientów. Minister Cyfryzacji uznał ten postulat za zasadny ze względu na powszechność posiadania przez osoby fizyczne kont bankowych oraz konieczność ograniczenia barier w dostępie do usług bankowych spowodowanych potrzebą zaktualizowania danych dotyczących dowodu osobistego.
--	--	---	--

			znaczną część obrotu konsumenckiego i e-commerce w Polsce. Sektor Dostawców UP obsługuje miliony klientów, a wolumen transakcji obejmuje miliardy złotych rocznie. Brak automatycznej aktualizacji danych dowodu osobistego klienta przekłada się w przypadku Dostawców UP na te same niedogodności i koszty, jakie Projekt identyfikuje po stronie zakładów ubezpieczeń, tj. konieczność angażowania klienta w czynności aktualizacyjne, dodatkowe procesy obsługowe, ryzyko zakłóceń w realizacji świadczeń oraz obniżenie jakości danych klienta przetwarzanych przez instytucję obowiązującą. Ponadto brak przyznania Dostawcom UP dostępu do danych z rejestru PESEL w trybie określonym w art. 49a ustawy o ewidencji ludności w opinii PONIP oznacza brak spójności z art. 68a ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych. Mocą ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1006), wchodzącej w życie z dniem 30 czerwca 2026 r., ustawodawca przyznał Dostawcom UP, prawo dostępu w trybie pełnej teletransmisji do fotografii z Rejestru Dowodów Osobistych (art. 68a ust. 1 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych, „RDO”). Ustawodawca uznał zatem, że Dostawcy UP jako jedna z kategorii dostawców usług płatniczych objętych tym odesłaniem, mają zarówno interes prawny, jak i interes faktyczny w uzyskiwaniu z rejestrów państwowych danych służących weryfikacji tożsamości klienta, w tym danych biometrycznych w postaci wizerunku twarzy. W tym kontekście utrzymanie obecnego brzmienia art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności nawet po jego rozszerzeniu w sposób przewidziany w Projekcie prowadziłoby do trudnego do racjonalnego uzasadnienia stanu, w którym Dostawcy UP mogą uzyskiwać z rejestrów państwowych dane o wyższym stopniu ingerencji w prywatność, tj. fotografię z RDO, która przy przetwarzaniu w celu jednoznacznej identyfikacji osoby może stanowić daną biometryczną objętą reżimem art. 9 ust. 1 RODO, nie mogąc jednocześnie uzyskać danych o charakterze stricte administracyjnym, takich jak seria, numer i data ważności dowodu osobistego. Tego rodzaju asymetria nie znajduje uzasadnienia ani w przepisach o ochronie danych osobowych, ani w zasadzie proporcjonalności. Ponadto w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, zróżnicowanie sytuacji prawnej podmiotów charakteryzujących się tą samą cechą istotną (relewantną) wymaga konstytucyjnie usprawiedliwionego kryterium różnicującego, które musi pozostawać w racjonalnym związku z celem regulacji oraz być proporcjonalne. Cechą istotną w niniejszym przypadku jest, co wynika wprost z uzasadnienia	
--	--	--	---	--

			Projekt, status instytucji obowiązanej w rozumieniu ustawy AML, wykonującej obowiązki identyfikacji i weryfikacji tożsamości klienta na podstawie dokumentu tożsamości w celu prawidłowego wypełnienia obowiązków wynikających z art. 34 i 37 ustawy AML. Dostawcy UP spełniają to kryterium tak samo jak banki, SKOK, firmy inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz, po wejściu w życie Projektu, zakłady ubezpieczeń. Ich pominięcie w katalogu z art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności przy jednoczesnym obejmowaniu tym katalogiem wszystkich pozostałych wymienionych grup stanowi różnicowanie, dla którego trudno wskazać konstytucyjnie usprawiedliwione kryterium. Uzasadnienie Projektu wskazuje także, że stanowi on kontynuację zmian zapoczątkowanych inicjatywą deregulacyjną MC-4-27, prowadzoną w ramach dialogu deregulacyjnego Ministerstwa Cyfryzacji. Logika tej inicjatywy, czyli ograniczenie obciążeń administracyjnych obywateli związanych z koniecznością informowania poszczególnych instytucji finansowych o wymianie dowodu osobistego oraz usprawnienie procesów identyfikacji klienta, w pełni odnosi się do relacji klientów z Dostawcami UP. Brak dostępu Dostawców UP do automatycznej aktualizacji danych dowodu osobistego klienta przekłada się na te same niedogodności po stronie obywateli, jakie Projekt identyfikuje w odniesieniu do klientów zakładów ubezpieczeń. Mając powyższe na względzie, PONIP postuluje uzupełnienie proponowanego brzmienia art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności poprzez dodanie do katalogu uprawnionych dostawców, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 4, 6, 9 i 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. PONIP postuluje zatem, aby w art. 1 Projektu, w proponowanym brzmieniu art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, po wyrazach „Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej,” dodać wyrazy: „dostawcom, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 4, 6, 9 i 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,”. Tak skonstruowana zmiana zapewni spójność systemową z art. 68a ust. 1 pkt 2 ustawy o dowodach osobistych (wchodzącym w życie z dniem 30 czerwca 2026 r., a więc równocześnie z Projektem) oraz zagwarantuje równe traktowanie podmiotów rynku finansowego objętych analogicznym reżimem ustawy AML. Rozwiązanie to nie powoduje przy tym dodatkowych obciążeń budżetu państwa – udostępnianie danych następuje odpłatnie, na zasadach określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 56 ustawy o ewidencji ludności, co dodatkowo przełoży się na zwiększenie wpływów budżetowych z tytułu udostępniania danych.	
--	--	--	--	--

**Tabela uwag
zgłoszonych w ramach opiniowania
do projektu ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności (UDER100)**

lp.	Podmiot wnoszący uwagi	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi	Zgłoszone uwagi	Stanowisko
1.	UODO	Art. 1	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy negatywnie opiniuje propozycję zamieszczoną w ww. projekcie. Zgodnie z art. 1 projektu – objętym <i>vacatio legis</i> do 29 czerwca 2026 r. – w art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności miałyby być wprowadzona zmiana polegająca na rozszerzeniu katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskiwania za pomocą urządzeń teletransmisji danych z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek wymiany tych dokumentów na nowe, o krajowe i zagraniczne⁴ zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, czyli działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie. W istocie zatem opiniowany projekt przewiduje dodanie krajowych i zagranicznych zakładów ubezpieczeń wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie do katalogu podmiotów, które posiadają (dokładniej – mają posiadać od 30 czerwca 2026 r.) dostęp (w wyżej określonym zakresie) do rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych. Nie można w tym miejscu pominąć, że podczas prac legislacyjnych poprzedzających uchwalenie art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności w aktualnie przyjętym kształcie⁷ organ właściwy w sprawie ochrony danych	Uwaga wyjaśniona Projekt UDER100 dotyczy udostępnienia z rejestru PESEL zakładom ubezpieczeń danych dotyczących serii, numerów i dat ważności dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego. O tego rodzaju dostęp zakłady zwracały się do Ministra Cyfryzacji za pośrednictwem m.in. Polskiej Izby Ubezpieczeń, np. w piśmie PIU 301/2025 z dnia 9 lipca 2025 r., wskazując, że ze względu na regulacje dotyczące AML grupą ubezpieczycieli, której dostęp do możliwości aktualizacji informacji o dowodach osobistych ich klientów byłby potrzebny są zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. zakłady oferujące umowy ubezpieczenia na życie. Dane będą pobierane do systemów centralnych zarządzanych przez te zakłady. Ubezpieczyciele posiadają własne bazy danych, którymi zarządzają, więc dostęp do nich nie jest zdecentralizowany. Ponadto pozyskanie informacji o dowodach osobistych będzie dotyczyło tylko klientów związanych umowami ubezpieczeń na życie (dział I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Jak wskazali przedstawiciele ubezpieczycieli, do wypłaty

		osobowych wyrażał sceptycyzm co do przyjętego przez ustawodawcę (wówczas projektodawcę) nowego modelu udostępniania danych m.in. z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych⁸. Uwagi organu nadzorczego nie zostały wszakże uwzględnione w procesie legislacyjnym. Niezależnie jednak od powyższego propozycja zawarta w art. 1 projektu sprawia wrażenie nie do końca przemyślanej przez projektodawcę. Uchwalony art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności przyznaje bowiem uprawnienie do pozyskiwania z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany tych dowodów osobistych, bankom, spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej, firmom inwestycyjnym i towarzystwom funduszy inwestycyjnych, a więc podmiotom z sektora finansowego prowadzącym działalność bankową lub inwestycyjną. Tymczasem zakład ubezpieczeń wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie nie jest podmiotem należącym do ww. kategorii. Podniesiony zaś w uzasadnieniu projektu argument, zgodnie z którym przyznanie zakładom ubezpieczeń wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie uprawnienia do dostępu (w określonym zakresie) do rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych jest uzasadnione obowiązkiem stosowania przez te instytucje środków bezpieczeństwa finansowego przewidzianych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, jawi się jako nieprzekonywający. Po pierwsze – ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w art. 2 zawiera obszerny katalog instytucji obowiązanych zobligowanych do stosowania wobec swoich klientów środków bezpieczeństwa finansowego, a	odszkodowania z polisy konieczne jest potwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej na podstawie dokumentu tożsamości. Automatyczna aktualizacja danych dot. dowodu osobistego pozwoli na przyspieszenie procesu wypłaty odszkodowania oraz zdjęcie z obywateli obowiązku zgłoszenia zmiany tych danych. Zakłady ubezpieczeń, wykonujące ww. działalność zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, są obowiązane stosować wobec swoich klientów środki bezpieczeństwa finansowego. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, środki bezpieczeństwa finansowego obejmują identyfikację klienta oraz weryfikację jego tożsamości. Ponadto, zgodnie z art. 34 ust. 4 tej ustawy, instytucje obowiązane na potrzeby stosowania środków bezpieczeństwa finansowego mogą przetwarzać informacje zawarte w dokumentach tożsamości klienta i osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz sporządzać ich kopie. Wreszcie, jak stanowi art. 37 tej ustawy, weryfikacja tożsamości klienta polega na potwierdzeniu ustalonych danych identyfikacyjnych na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła, w tym, o ile są dostępne, ze środków identyfikacji elektronicznej lub z odpowiednich usług zaufania określonych w rozporządzeniu 910/2014. Uzyskanie dostępu przez zakłady ubezpieczeń do danych dotyczących dowodu osobistego pozwoli na
--	--	---	--

		opiniowany projekt statuuje szczególne uprawnienie do dostępu do rejestru PESEL tylko dla jednej z tych instytucji obowiązanych. Po drugie zaś – z przedmiotowego uzasadnienia nie wynika, w jaki sposób przyznanie zakładom ubezpieczeń wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie uprawnienia do dostępu (w określonym zakresie) do rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych wpłynęłoby na realizację przez te instytucje obowiązku stosowania wobec ich klientów środków bezpieczeństwa finansowego. Uzasadnienie stanowi jedynie o poprawie jakości danych klientów, które przetwarzają te instytucje, ograniczeniu obowiązków klientów w zakresie wymogu aktualizacji danych w zakładzie ubezpieczeń, zmniejszeniu liczby czynności związanych z koniecznością poinformowania klienta o obowiązku aktualizacji danych lub potwierdzenia ich aktualności oraz o ograniczeniu kosztów zakładów ubezpieczeń. Te cele pozostają zaś bez związku z obowiązkiem stosowania przez zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie środków bezpieczeństwa finansowego z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. W świetle powyższego organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych nie podziela wyrażonej w uzasadnieniu oceny, zgodnie z którą projektodawca przeanalizował wpływ rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do dostępu do rejestru PESEL na prawa i wolności osób fizycznych oraz uznał to rozwiązanie za proporcjonalne i adekwatne. Organ nadzorczy stoi na stanowisku, że zaproponowane w art. 1 projektu rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskiwania za pomocą urządzeń teletransmisji danych z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów	potwierdzenie, że dane z dokumentu, którym posługuje się osoba, są prawidłowe i figurują w rejestrze referencyjnym, tj. rejestrze PESEL. Rejestr ten stanowi zatem wiarygodne i niezależne źródło potwierdzające dane. Wskazana procedura pozyskania danych pozwala na potwierdzenie tożsamości osoby, która ubiega się np. o wypłatę świadczenia. Minister Cyfryzacji nie uwzględnił natomiast zgłoszonego w tym samym czasie postulatu Polskiej Izby Ubezpieczeń w zakresie umożliwienia dostępu zakładom ubezpieczeń do fotografii z Rejestru Dowodów Osobistych na podstawie art. 68a ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, uzasadniając, że dostęp do tej danej mogliby wtedy mieć agenci ubezpieczeniowi, którzy działają na rzecz jednego lub więcej zakładów ubezpieczeń. Ze względu na specyfikę ich działalności zachodziła obawa, iż udzielenie przez zakłady ubezpieczeń dostępu agentom do fotografii z RDO może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo danych obywateli, ponieważ proponowana przez ubezpieczycieli zmiana pozwalałaby agentom na wejście w posiadanie wszystkich danych klienta z okazanego przy zawieraniu umowy ubezpieczenia dowodu osobistego oraz danej biometrycznej, tj. wizerunku. Nie jest zasadny zarzut, iż przyjęty model udostępniania danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych nie spełnia wymogu zapewnienia rozliczalności udostępnianych danych w rozumieniu art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 przez podmiot zobowiązany do udostępnienia danych w tym trybie (administratora), jak również nie zapewnia sprawowania przez tego
--	--	--	--

		osobistych ich klientów, wydanych na skutek wymiany tych dokumentów na nowe, o krajowe i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie nie jest rozwiązaniem uzasadnionym w świetle realnych celów (ułatwienie działalności i zmniejszenie kosztów), które przyświecają wprowadzeniu tego rozwiązania prawnego. Takie – projektowane – przetwarzanie danych osobowych klientów zakładów ubezpieczeń wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie narusza zatem zasadę ograniczenia celu z art. 5 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 2016/679¹¹ i zasadę minimalizacji danych z art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679¹², co pociąga za sobą konieczność zakwestionowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych unormowania z art. 1 projektu. Wyżej wyrażona negatywna opinia wobec konkretnego uregulowania dotyczącego udostępniania danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych stanowi wszakże tylko jeden z elementów szerszego zagadnienia. Otóż, w opinii organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych, przyjęty w ustawie o ewidencji ludności (tak w przepisach obowiązujących, jak i oczekujących na wejście w życie) model udostępniania danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych nie spełnia wymogu zapewnienia rozliczalności udostępnianych danych w rozumieniu art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679¹³ przez podmiot zobowiązany do udostępnienia danych w tym trybie (administratora), jak również nie zapewnia sprawowania przez tego administratora bieżącej kontroli procesu udostępniania danych. Takie stanowisko organu nadzorczego było już formułowane w szeregu opinii legislacyjnych oraz znalazło odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych¹⁴.	administratora bieżącej kontroli procesu udostępniania danych. Każdy zainteresowany zakład ubezpieczeń będzie musiał skierować do Ministra Cyfryzacji wnioski o umożliwienie korzystania z tej usługi i wykazać spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj. posiadania urządzeń lub systemów teleinformatycznych przeznaczonych do komunikowania się z rejestrem PESEL, umożliwiających identyfikację osoby uzyskującej dane z rejestru, zakres oraz datę ich uzyskania, jak również posiadanie zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych właściwych dla przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiających dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania. W ramach udostępnianej usługi będzie odnotowywane wskazanie celu w jakim wnioskujący pozyskuje dane.
--	--	--	---

		⁴ Mające siedzibę w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) i wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową. ⁷ Art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1006), z mocą obowiązującą od 30 czerwca 2026 r. – art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw. ⁸ Pismo Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z 13 maja 2025 r., DPNT.401.143.2025.WL.TG, skierowane do Pana Ministra. ¹¹ Stosownie do dyspozycji art. 5 ust. 1 lit. b) RODO: „1. Dane osobowe muszą być: [...] zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami (»ograniczenie celu«) [...]”. ¹² W myśl art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679: „1. Dane osobowe muszą być: [...] adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (»minimalizacja danych«) [...]”. ¹³ Zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679: „2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 [regulującego zasady dotyczące przetwarzanie danych osobowych – przyp. autora] i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie (»rozliczalność«)”. ¹⁴ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 grudnia 2021 r., wydany w sprawie o sygn. akt III OSK 590/21	
--	--	--	--

			(prawniczy program komputerowy LEX nr 3268935), oddalający skargę kasacyjną Ministra Cyfryzacji od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 19 lipca 2018 r., wydanego w sprawie o sygn. akt II SA/Wa 2168/17 (prawniczy program komputerowy LEX nr 2552854).	
--	--	--	---	--

**Zestawienie nieuwzględnionych uwag
zgłoszonych do projektu ustawy o zmianie ustawy o ewidencji ludności (UDER100)
w ramach opiniowania**

lp.	Podmiot wnoszący uwagi	Jednostka redakcyjna, do której wnoszone są uwagi	Zgłoszone uwagi	Stanowisko Ministra Cyfryzacji
1.	PUODO	Art. 1	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy negatywnie opiniuje propozycję zamieszczoną w ww. projekcie. Zgodnie z art. 1 projektu – objętym <i>vacatio legis</i> do 29 czerwca 2026 r. – w art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności miałyby być wprowadzona zmiana polegająca na rozszerzeniu katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskiwania za pomocą urządzeń teletransmisji danych z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek wymiany tych dokumentów na nowe, o krajowe i zagraniczne⁴ zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, czyli działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie. W istocie zatem opiniowany projekt przewiduje dodanie krajowych i zagranicznych zakładów ubezpieczeń wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie do katalogu podmiotów, które posiadają (dokładniej – mają posiadać od 30 czerwca 2026 r.) dostęp (w wyżej określonym zakresie) do rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych. Nie można w tym miejscu pominąć, że podczas prac legislacyjnych poprzedzających uchwalenie art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności w aktualnie przyjętym kształcie⁷ organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych wyrażał sceptycyzm co do przyjętego przez ustawodawcę (wówczas projektodawcę) nowego modelu udostępniania danych m.in. z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych⁸. Uwagi organu nadzorczego nie zostały wszakże uwzględnione w procesie legislacyjnym.	Uwaga nieuwzględniona (w związku ze stanowiskiem PUODO podtrzymującym uwagę z etapu opiniowania, w piśmie skierowanym po terminie do Sekretarza KdsC) (Uwaga wyjaśniona – na etapie opiniowania) Projekt UDER100 dotyczy udostępnienia z rejestru PESEL zakładom ubezpieczeń danych dotyczących serii, numerów i dat ważności dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany dowodu osobistego. O tego rodzaju dostęp zakłady zwracały się do Ministra Cyfryzacji za pośrednictwem m.in. Polskiej Izby Ubezpieczeń, np. w piśmie PIU 301/2025 z dnia 9 lipca 2025 r., wskazując, że ze względu na regulacje dotyczące AML grupą ubezpieczycieli, której dostęp do możliwości aktualizacji informacji o dowodach osobistych ich klientów byłby potrzebny są zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. zakłady oferujące umowy ubezpieczenia na życie. Dane będą pobierane do systemów centralnych zarządzanych przez te zakłady. Ubezpieczyciele posiadają własne bazy danych, którymi zarządzają, więc dostęp do nich nie jest zdecentralizowany. Ponadto pozyskanie informacji o dowodach

		Niezależnie jednak od powyższego propozycja zawarta w art. 1 projektu sprawia wrażenie nie do końca przemyślanej przez projektodawcę. Uchwalony art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności przyznaje bowiem uprawnienie do pozyskiwania z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek zmiany tych dowodów osobistych, bankom, spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym, Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej, firmom inwestycyjnym i towarzystwom funduszy inwestycyjnych, a więc podmiotom z sektora finansowego prowadzącym działalność bankową lub inwestycyjną. Tymczasem zakład ubezpieczeń wykonujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie nie jest podmiotem należącym do ww. kategorii. Podniesiony zaś w uzasadnieniu projektu argument, zgodnie z którym przyznanie zakładom ubezpieczeń wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie uprawnienia do dostępu (w określonym zakresie) do rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych jest uzasadnione obowiązkiem stosowania przez te instytucje środków bezpieczeństwa finansowego przewidzianych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, jawi się jako nieprzekonywający. Po pierwsze – ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w art. 2 zawiera obszerny katalog instytucji obowiązanych zobligowanych do stosowania wobec swoich klientów środków bezpieczeństwa finansowego, a opiniowany projekt statuuje szczególne uprawnienie do dostępu do rejestru PESEL tylko dla jednej z tych instytucji obowiązanych. Po drugie zaś – z przedmiotowego uzasadnienia nie wynika, w jaki sposób przyznanie zakładom ubezpieczeń wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie uprawnienia do dostępu (w określonym zakresie) do rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych wpłynęłoby na realizację przez te instytucje obowiązku stosowania wobec ich klientów środków bezpieczeństwa finansowego. Uzasadnienie stanowi jedynie o poprawie jakości danych klientów,	osobistych będzie dotyczyło tylko klientów związanych umowami ubezpieczeń na życie (dział I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). Jak wskazali przedstawiciele ubezpieczycieli, do wypłaty odszkodowania z polisy konieczne jest potwierdzenie tożsamości osoby uprawnionej na podstawie dokumentu tożsamości. Automatyczna aktualizacja danych dot. dowodu osobistego pozwoli na przyspieszenie procesu wypłaty odszkodowania oraz zdjęcie z obywateli obowiązku zgłoszenia zmiany tych danych. Zakłady ubezpieczeń, wykonujące ww. działalność zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, są obowiązane stosować wobec swoich klientów środki bezpieczeństwa finansowego. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, środki bezpieczeństwa finansowego obejmują identyfikację klienta oraz weryfikację jego tożsamości. Ponadto, zgodnie z art. 34 ust. 4 tej ustawy, instytucje obowiązane na potrzeby stosowania środków bezpieczeństwa finansowego mogą przetwarzać informacje zawarte w dokumentach tożsamości klienta i osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz sporządzać ich kopie. Wreszcie, jak stanowi art. 37 tej ustawy, weryfikacja tożsamości klienta polega na potwierdzeniu ustalonych danych identyfikacyjnych na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła, w tym, o ile są dostępne, ze środków identyfikacji elektronicznej lub
--	--	--	---

		które przetwarzają te instytucje, ograniczeniu obowiązków klientów w zakresie wymogu aktualizacji danych w zakładzie ubezpieczeń, zmniejszeniu liczby czynności związanych z koniecznością poinformowania klienta o obowiązku aktualizacji danych lub potwierdzenia ich aktualności oraz o ograniczeniu kosztów zakładów ubezpieczeń. Te cele pozostają zaś bez związku z obowiązkiem stosowania przez zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie środków bezpieczeństwa finansowego z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. W świetle powyższego organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych nie podziela wyrażonej w uzasadnieniu oceny, zgodnie z którą projektodawca przeanalizował wpływ rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do dostępu do rejestru PESEL na prawa i wolności osób fizycznych oraz uznał to rozwiązanie za proporcjonalne i adekwatne. Organ nadzorczy stoi na stanowisku, że zaproponowane w art. 1 projektu rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do pozyskiwania za pomocą urządzeń teletransmisji danych z rejestru PESEL danych w zakresie serii, numeru oraz daty ważności ważnych dowodów osobistych ich klientów, wydanych na skutek wymiany tych dokumentów na nowe, o krajowe i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie nie jest rozwiązaniem uzasadnionym w świetle realnych celów (ułatwienie działalności i zmniejszenie kosztów), które przyświecają wprowadzeniu tego rozwiązania prawnego. Takie – projektowane – przetwarzanie danych osobowych klientów zakładów ubezpieczeń wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń na życie narusza zatem zasadę ograniczenia celu z art. 5 ust. 1 lit. b) rozporządzenia 2016/679¹¹ i zasadę minimalizacji danych z art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679¹², co pociąga za sobą konieczność zakwestionowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych unormowania z art. 1 projektu. Wyżej wyrażona negatywna opinia wobec konkretnego uregulowania dotyczącego udostępniania danych z rejestru PESEL za pomocą	z odpowiednich usług zaufania określonych w rozporządzeniu 910/2014. Uzyskanie dostępu przez zakłady ubezpieczeń do danych dotyczących dowodu osobistego pozwoli na potwierdzenie, że dane z dokumentu, którym posługuje się osoba, są prawidłowe i figurują w rejestrze referencyjnym, tj. rejestrze PESEL. Rejestr ten stanowi zatem wiarygodne i niezależne źródło potwierdzające dane. Wskazana procedura pozyskania danych pozwala na potwierdzenie tożsamości osoby, która ubiega się np. o wypłatę świadczenia. Minister Cyfryzacji nie uwzględnił natomiast zgłoszonego w tym samym czasie postulatu Polskiej Izby Ubezpieczeń w zakresie umożliwienia dostępu zakładom ubezpieczeń do fotografii z Rejestru Dowodów Osobistych na podstawie art. 68a ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych, uzasadniając, że dostęp do tej danej mogliby wtedy mieć agenci ubezpieczeniowi, którzy działają na rzecz jednego lub więcej zakładów ubezpieczeń. Ze względu na specyfikę ich działalności zachodziła obawa, iż udzielenie przez zakłady ubezpieczeń dostępu agentom do fotografii z RDO może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo danych obywateli, ponieważ proponowana przez ubezpieczycieli zmiana pozwalałaby agentom na wejście w posiadanie wszystkich danych klienta z okazanego przy zawieraniu umowy ubezpieczenia dowodu osobistego oraz danej biometrycznej, tj. wizerunku. Nie jest zasadny zarzut, iż przyjęty model udostępniania danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych nie spełnia wymogu zapewnienia rozliczalności udostępnianych danych w rozumieniu art. 5 ust. 2
--	--	---	--

		urządzeń teletransmisji danych stanowi wszakże tylko jeden z elementów szerszego zagadnienia. Otóż, w opinii organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych, przyjęty w ustawie o ewidencji ludności (tak w przepisach obowiązujących, jak i oczekujących na wejście w życie) model udostępniania danych z rejestru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisji danych nie spełnia wymogu zapewnienia rozliczalności udostępnianych danych w rozumieniu art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679¹³ przez podmiot zobowiązany do udostępnienia danych w tym trybie (administratora), jak również nie zapewnia sprawowania przez tego administratora bieżącej kontroli procesu udostępniania danych. Takie stanowisko organu nadzorczego było już formułowane w szeregu opinii legislacyjnych oraz znalazło odzwierciedlenie w orzecnictwie sądów administracyjnych¹⁴. ⁴ Mające siedzibę w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) i wykonujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność ubezpieczeniową. ⁷ Art. 49a ust. 1 ustawy o ewidencji ludności, dodany przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1006), z mocą obowiązującą od 30 czerwca 2026 r. – art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw. ⁸ Pismo Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych z 13 maja 2025 r., DPNT.401.143.2025.WL.TG, skierowane do Pana Ministra. ¹¹ Stosownie do dyspozycji art. 5 ust. 1 lit. b) RODO: „1. Dane osobowe muszą być: [...] zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami (»ograniczenie celu«) [...]”. ¹² W myśl art. 5 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679: „1. Dane osobowe muszą być: [...] adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (»minimalizacja danych«) [...]”. ¹³ Zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679: „2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 [regulującego zasady dotyczące przetwarzanie danych osobowych – przyp. autora] i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie (»rozliczalność«)”. ¹⁴ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 grudnia 2021 r., wydany w sprawie o sygn. akt III OSK 590/21 (prawniczy program komputerowy LEX nr 3268935), oddalający skargę kasacyjną Ministra Cyfryzacji od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 19 lipca 2018 r., wydanego w sprawie o sygn. akt II SA/Wa 2168/17 (prawniczy program komputerowy LEX nr 2552854).	rozporządzenia 2016/679 przez podmiot zobowiązany do udostępnienia danych w tym trybie (administratora), jak również nie zapewnia sprawowania przez tego administratora bieżącej kontroli procesu udostępniania danych. Każdy zainteresowany zakład ubezpieczeń będzie musiał skierować do Ministra Cyfryzacji wnioski o umożliwienie korzystania z tej usługi i wykazać spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj. posiadania urządzeń lub systemów teleinformatycznych przeznaczonych do komunikowania się z rejestrem PESEL, umożliwiających identyfikację osoby uzyskującej dane z rejestru, zakres oraz datę ich uzyskania, jak również posiadanie zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych właściwych dla przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiających dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania. W ramach udostępnianej usługi będzie odnotowywane wskazanie celu w jakim wnioskujący pozyskuje dane.
--	--	--	---